

KLUKA

GAZETA WYDAWANA PRZEZ TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW RYDUŁTÓW OD 1994 ROKU

Nr 452 / 15 sierpień 2023

WAKACJE

OBÓZ HARCERSKI JELEŚNIA

WYCIECZKA TMR GOCZAŁKOWICE PSZCZYNA

ISSN 146-9271 miesięcznik 2,50 zł (w tym 8% VAT)
Rydułtowy i gminy powiatu wodzisławskiego oraz rybnickiego

Wycieczka Goczałkowice - Pszczyna

NAJAKTYWNIJSZY POSEŁ W REGIONIE

Sprawdź www.sejm.gov.pl
 aktywność: Posłowie > Aktywność poselska

SPRAWOZDANIE POSELSKIE

www.gadowski.pl

KRZYSZTOF

KOALICJA OBYWATELSKA

GADOWSKI

Biuro poselskie

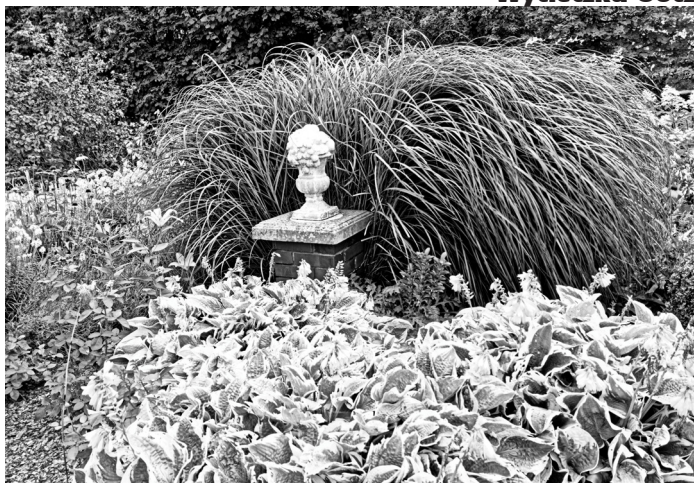
tel. 509 890 544

biuro@gadowski.pl

Wycieczka Goczałkowice - Pszczyna

W cieniu Szarloty – jak wydobyć potencjał miasta Rydułtowy

W Rydułtowach realizowany jest projekt „W cieniu Szarloty – jak wydobyć potencjał miasta Rydułtowy” finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 w ramach programu „Rozwój Lokalny”. 30 czerwca 2021 roku zostały ogłoszone wyniki naboru. W dniu 16 grudnia 2021 miasto Rydułtowy podpisało umowę z Operatorem Programu – Ministerstwem Rozwoju i Polityki Regionalnej. Otrzymano dofinansowanie w kwocie 15 328 498,86 zł na realizację szeregu przedsięwzięć z zakresu opracowanego Programu Rozwoju Lokalnego oraz Programu Rozwoju Instytucjonalnego. Celem Programu jest podniesienie jakości życia mieszkańców w małych i średnich miastach, a podstawą jest wzmocnienie spójności społecznej i gospodarczej.

Realizowane przedsięwzięcia:

WYMIAR GOSPODARCZY – „IMPULS DLA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI”:

- Budowa ulicy Nowej na odcinku od ul. Orłowskiej do ul. Strefa Gospodarcza celem udroźnienia terenów inwestycyjnych
- Reaktywacja ulicy Ofiar Terroru
- Utworzenie Centrum Wsparcia Przedsiębiorczości Lokalnej w Rydułtowach
- Utworzenie Młodzieżowego Klubu Przedsiębiorczości „Rydułtowski Gyszeft”
- Oferta inwestycyjna gruntów będących własnością miasta

WYMIAR SPOŁECZNY – „DBAMY O POTRZEBY SPOŁECZNE”:

- Wykonanie podjazdu scenicznego w budynku Rydułtowskiego Centrum Kultury „Feniks”
- Oznaczenie wybranych 13 przejść dla pieszych dla osób słabowidzących
- Opracowanie dokumentu - koncepcji dostosowania obiektów miejskich do potrzeb grup wrażliwych „Likwidacja barier – w kierunku dostępności”

- Telepieka i koperty życia - program wsparcia dla samotnych osób starszych
- Wyposażenie i funkcjonowanie Centrum Obywatelskiego – wsparcie aktywności społecznej na rzecz mieszkańców miasta Rydułtowy
- Wieloaspektowe zajęcia dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin – „Tacy sami” oraz „Rodzinne popołudnia z plastyką”
- Gra terenowa
- Oddech w centrum miasta
- Międzynarodowy festiwal szachowy w Rydułtowach

WYMIAR ŚRODOWISKOWY – „W POSZUKIWANIU EKOROZWIĄZAŃ”:

- Budowa centrum przesiadkowego przy ul. Ofiar Terroru 91 w Rydułtowach
- Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze Gminy Rydułtowy

WYMIAR PRZESTRZENNY – „W RYDUŁTOWACH CZAS ZAMIESZKAĆ”:

- Zagospodarowanie terenów przemysłowych w rejonie byłego szybu LEON III pod budowę osiedla mieszkaniowego
- Poprawa atrakcyjności zamieszkania - adaptacja sztolni ćwiczebnej na strzelnicę sportową oraz jej funkcjonowanie

WYMIAR INSTYTUCJONALNY

Stworzenie zintegrowanego systemu zarządzania miastem

WYRÓWNUJEMY POTENCJAŁY:

- Zakup serwerów i oprogramowania – działanie inwestycyjne
- Stworzenie systemów komunikacji z interesariuszami
- Wzmocnienie kompetencji kadry zarządzającej oraz kadry rezerwowej
- Rozszerzenie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami

OPTIMALIZACJA DOCHODÓW I WYDATKÓW MIASTA

PARTNERSTWO, DOBRE PRAKTYKI I ZARZĄDZANIE PROJEKTEM

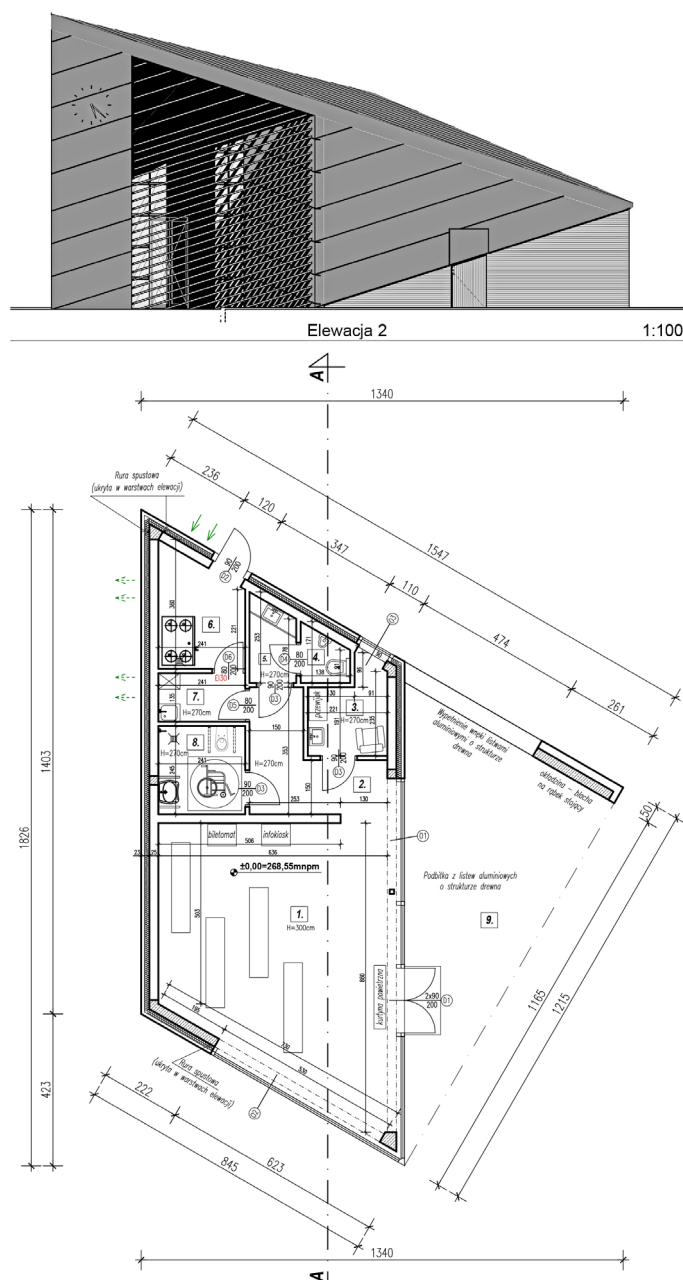
Na następnych stronach opis stanu zaawansowania dwóch wybranych zadań:

Centrum przesiadkowe w miejscu dworca PKP

W ramach ww. projektu realizowane jest zadanie inwestycyjne „Budowa centrum przesiadkowego przy ul. Ofiar Terroru 91 w Rydułtowach Roboty budowlane I etap – rozbiórka dworca”. 17 maja został przekazany teren budowy, a w dniu 17 lipca rozpoczęły się roboty rozbiórkowe. Wykonano rozbiórkę do poziomu ścian parteru oraz rozbiórkę budynku magazynowego. Obecnie na placu rozbiórki prowadzone są roboty związane z selekcją materiałów budowlanych. Wykonawcą robót jest firma HYDRATEC Sp. z o.o. Dworzec zostanie całkowicie wyburzony do końca października tego roku, a wartość inwestycji wynosi 971 700,00 zł.

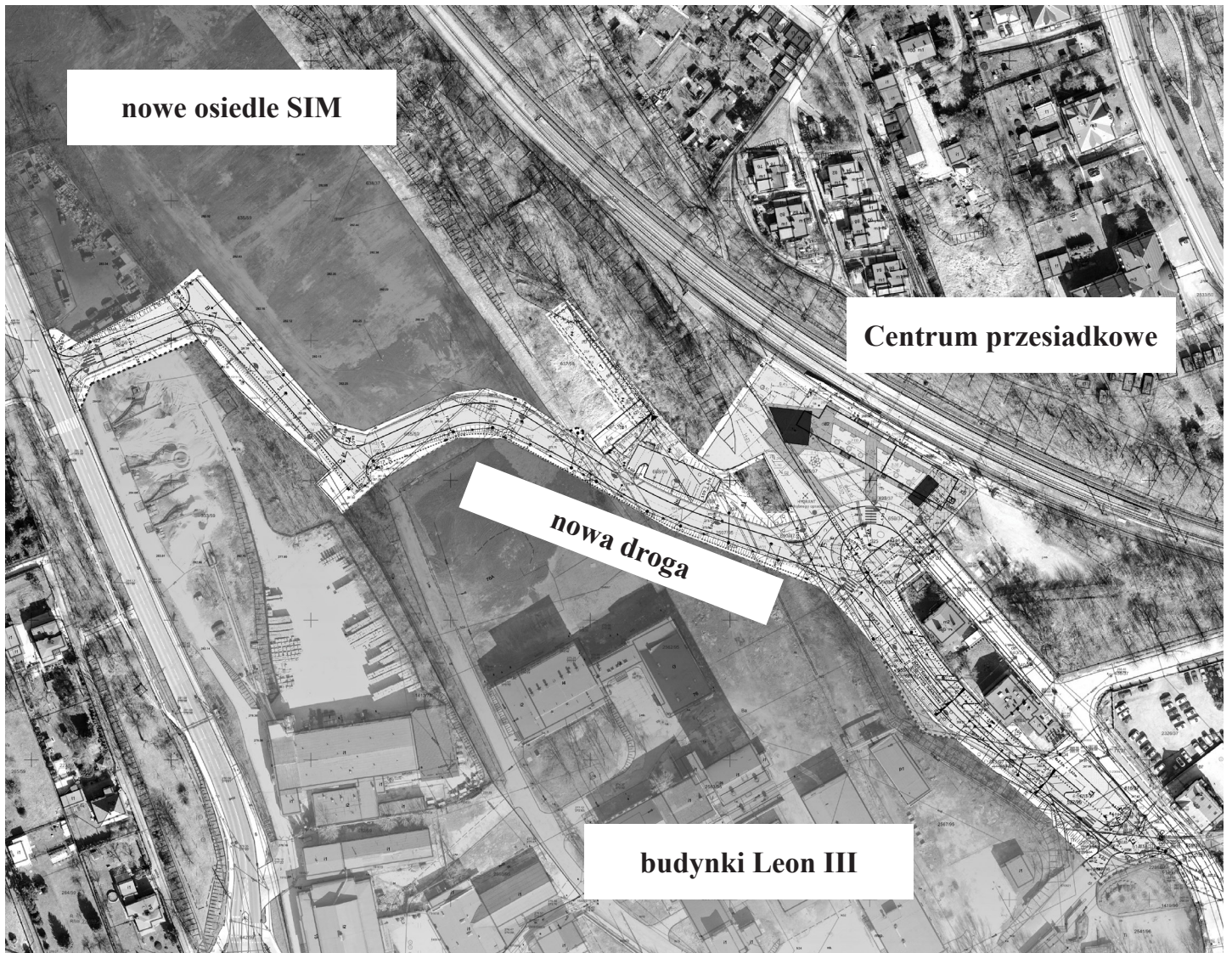
Kolejnym etapem jest przystąpienie do zagospodarowania terenu wokół dworca. W dniu 12 lipca nastąpiło otwarcie ofert na ww. zadanie i trwa badanie złożonych ofert. Podpisanie umowy planuje się do końca sierpnia br. Wartość robót budowlanych na podstawie opracowanych przez projektanta kosztorysów inwestorskich oraz kalkulacji własnej dla zadania wynosi brutto 1797505,91 zł.

W ramach odrębnych środków zewnętrznych „Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027” wybudowany zostanie budynek Centrum Przesiadkowego. W tym miejscu będzie można korzystać ze środków komunikacji miejskiej autobusowej oraz kolejowej. Powstaną miejsca parkingowe, stacje do ładowania pojazdów elektrycznych, stacje ładowania rowerów elektrycznych oraz bezpieczne miejsce na pozostawienie rowerów. Miejsce to stanie się przyjazne dla podróżujących z rodzinami – powstaną tam urządzenia zabawowe dla najmłodszych. Całość terenu będzie monitorowana. Inwestycja ma zostać zrealizowana do końca pierwszego kwartału przyszłego roku.

Droga przez tereny szybu Leon III

Drugą inwestycją realizowaną w Rydułtowach w ramach projektu „W cieniu Szarloty – jak wydobyć potencjał miasta Rydułtowy” jest zagospodarowanie terenów przemysłowych w rejonie byłego szybu LEON III pod budowę osiedla mieszkaniowego. Pierwszym etapem było podpisanie umowy na budowę drogi z Wykonawcą INŻBUD TT Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, z siedzibą w Rybniku. Planowane roboty budowlane opiewają na wartość ponad 6,3 mln zł i mają zostać zakończone w I kwartale 2024 r. Droga połączy nowy dworzec kolejowy z ulicą Adama Mickiewicza i podzieli teren Spółki Restrukturyzacji Kopalń na dwie części. Jedna z nich będzie służyła zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej, a druga część terenu zostanie oddana działalności gospodarczej (obecnie znajduje się tam zabudowa pokopalniana). Wartość kosztorysowa zadania to 6 788 670,00 zł, a planowany termin zakończenia zadania to 31 styczeń 2024 r.

Zbieranie deszczówki

Rząd oferuje 6000 zł za zbieranie deszczówki. Oto co musisz zrobić, aby otrzymać pieniądze. Czy wiesz, jak zbierać deszczówkę?

Autor: Anna Gandecka

Po co nam deszczówka?

Na początek warto przypomnieć, że zgodnie z zapisami w Prawie wodnym (Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r.) wody opadowej nie traktuje się jako ścieku i nie wolno jej odprowadzać na ulicę ani do kanalizacji. Za oba czyny grożą kary finansowe. To na właścicielu działki spoczywa obowiązek właściwego odprowadzania deszczówki. Nie można jej też skierować na sąsiednią działkę. Pozostaje zatem jedyny sposób na odprowadzenie nadmiaru wody: zebrać ją i wykorzystać do dalszych celów.

W ogrodach najłatwiejszym sposobem na odprowadzanie wody z opadów jest zbieranie do specjalnego zbiornika na deszczówkę.

Woda deszczowa to bogactwo, z którego nie każdy zdaje sobie sprawę. Po pierwsze jest to działanie proekologiczne i ekonomiczne – dzięki wodzie opadowej oszczędzamy wodę pitną, której nie musimy wykorzystywać do podlewania ogrodu. Ponadto według wyliczeń, 10-minutowy silny opad deszczu pozwoliłby aż 20 razy splukać toaletę, trzy razy umyć samochód lub zrobić kilka prań. Jest to oszczędność na poziomie ok. 80 l wody pitnej. Zbieranie wody z opadów jest bardzo proste, a korzyści z tego bardzo wymierne, np.:

w ogrodzie nie powstają kałuże, które mogą niszczyć nasze uprawy i kwiaty;

możemy ją wykorzystać do mycia kostki brukowej i innych elementów przydomowych;

dzięki specjalnym filtrom możliwe jest jej wykorzystanie do celów domowych, np. prania. Deszczówka nie jest jednak zdatna do picia.

Jak zbierać deszczówkę z dachu i rynien?

Do zbierania wody opadowej często wykorzystuje się dach oraz rynny. Wówczas w bardzo prosty sposób można ją odprowadzić do specjalnych zbiorników. Deszczówka powinna być przefiltrowana przez sitko, aby pozbyć się z niej nieczystości, np. owadów lub liści. Pamiętajmy, że woda, zebrana z dachu pokrytego dachówkami ceramicznymi będzie lepszej jakości niż ta zebrana z pokrycia blaszanego lub z domieszką azbestu. Na rurach spustowych montuje się kolektor rynnowy (potocznie zwany zbieraczem deszczu), który transportuje wodę do zbiorników naziemnych. Zbiorniki naziemne na deszczówkę warto wyposażyć kran ogrodowy, dzięki któremu wygodnie będzie pobierać z nich wodę. Naziemny zbiornik na deszczówkę może mieć różną pojemność – od 300 do nawet 2000 litrów.

Zbiornik naziemny jako funkcjonalna ozdoba

Najlepiej, aby był wykonany z materiału odpornego na warunki atmosferyczne i działanie promieni UV. Dzięki temu w zgromadzonej wodzie nie będą się rozwijać mikroorganizmy oraz glony. Choć zbiorniki te wyglądają masywnie, w rzeczywistości są lekkie, więc możemy je przestawić w dowolne miejsce. Mogą mieć kształt walca lub prostopadłościanu oraz różne kolory. Zbiorniki wykonane z tworzywa są najtańsze, ale też i najmniej estetyczne. Z racji tego, że są one na widoku, warto zadbać o to, aby nie szpeciły one obejścia. Najładniej prezentują się zbiorniki wykonane z tworzywa imitującego kamień lub drewno. Możemy znaleźć i takie, które wyglądają jak głazy lub mają miejsce na kwiaty doniczkowe. Dzięki temu łatwo je wpasować w architekturę ogrodu.

Podziemny zbiornik na deszczówkę

Może on pomieścić nawet 10 tys. litrów wody, więc jest znacznie większy objętościowo niż jego naziemny odpowiednik. Zbiornik nie ma w ogóle dostępu do światła, a temperatura wody utrzymuje się na poziomie 6-8 stopni Celsjusza – nie ma zatem ryzyka, że rozwiną się w niej glony. Trzeba jednak zwrócić szczególną uwagę na rodzaj podłoża – jest ono ważne ze względu na warunki gruntowo-wodne na naszej posesji oraz ewentualną kolizję z istniejącymi już instalacjami. Nie będzie można też posadzić nad nim roślin z rozbudowanym systemem korzeniowym, aby zapobiec możliwym uszkodzeniom zbiornika.

Studnia chłonna do odprowadzania deszczówki

Jeżeli grunt na działce jest słabo przepuszczalny, ale pod jego powierzchnią na głębokości ok. 3 m jest już lepiej przepuszczalna warstwa np. z piasku, to w takiej sytuacji można postawić studnię chłonną. Takie rozwiązanie sprawdzi się w przypadku terenów gliniastych, na których po obfitych deszczach tworzą się kałuże, które przez długi czas nie wysychają. Studnia chłonna umożliwi równomierne odprowadzanie wody do warstw przepuszczalnych gruntu. Chcesz dostać dofinansowanie do deszczówki? Złóż wniosek!

Aby móc ubiegać się o pomoc rządową, trzeba złożyć do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wniosek o wsparcie, a wraz z nim faktury oraz dokumenty potwierdzające wykonanie instalacji. Aby złożyć taki wniosek należy zarejestrować, a następnie zalogować na portalu beneficjenta Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) odpowiedzialnego za województwo, w którym będzie realizowana inwestycja. Listę poszczególnych Funduszy wraz z linkiem do portalu beneficjenta znajdziesz na stronie internetowej.

<https://www.msn.com/pl-pl/wiadomosci/other/rz%C4%85d-oferuje-6000-z%C5%82-za-zbieranie-deszcz%C3%B3wki-oto-co-musisz-zrobi%C4%87-aby-otrzyma%C4%87-pieni%C4%85dze-czy-wiesz-jak-zbiera%C4%87-deszcz%C3%B3wk%C4%99/ar-AA1eTJ4D?ocid=msedgntp&cvid=f87acf63b4664568a059e7753fe0a88a&ei=45>

Gmina Lyski ośrodek Skata w naszym regionie

Górny Śląsk jako region kojarzy się przede wszystkim z gwarą, jakże odmienną i rozpoznawalną w całym kraju, unikatowymi tradycjami, kulturą, cechami jego mieszkańców, których łączy przywiązanie do rodziny oraz pracowitość. Możemy znaleźć wiele różnych wyznaczników, jednakże jest też jeden element, dla niektórych może błahy, dla innych to styl życia. Jest to gra w karty zwana „śląskim brydżem”. Mowa oczywiście o skacie, grze karcianej wywodzącej się z Niemiec, która obecnie jest bardzo rozpowszechniona na terenie Górnego Śląska. Skat najprawdopodobniej powstał w mieście Altenburg w Turyngii w drugiej lub trzeciej dekadzie XIX wieku (źródło: Wikipedia). Nie ma chyba w naszym regionie osoby, która nie słyszała o skacie, a „krojce, griny, herce i szele” wpisały się trwale w słownik używany na co dzień. Nie każdy jednak wie, że w obecnym roku Polski Związek Skata zakończył realizację ważnego projektu. Po 62 latach został opracowany nowy wzór kart który został użyty po raz pierwszy na Mistrzostwach Polski Górników w lipcu 2023 r. Tego sukcesu nie byłoby bez pomocy samorządów. Gminy, które tradycyjnie wspierają „szkaciorzy” nie zawiodły i tym razem. Wśród dużych miast takich jak Katowice czy Chorzów jednym z ośrodków skata jest Gmina Lyski, której jeden z charakterystycznych obiektów (Dom Pomocy Społecznej pw. św. Józefa w Lyskach) został uwidoczniiony na „ósemce szel”. Jest to bardzo duże wyróżnienie dla naszej gminy, gdyż obecny wzór kart będzie najprawdopodobniej używany przez następne kilkadziesiąt lat. Warto wspomnieć, iż uwidoczniiony obiekt został wybudowany w połowie XIX wieku przez Józefa Benedykta Południka, którego działalność miała gigantyczny wpływ na rozwój Lysek, ich układu urbanistycznego czy poziom życia mieszkańców. Wracając do gier karcianych, od wielu lat „szkaciorze” mają również w Lyskach swojego patrona którym jest Wójt Gminy Lyski Grzegorz Gryt. Na terenie gminy odbywają się liczne turnieje zaś drużyna lysecka odniosła wiele sukcesów, z naszymi zawodnikami muszą się liczyć największe tuzy tego sportu. Były to sukcesy na miarę mistrzostw Polski, zarówno indywidualnie jak i drużynowo. Największe sukcesy odnosił Łukasz Wojaczek, który swoją przygodę z grą w skata rozpoczął już w wieku kilku lat. Niewątpliwie największym indywidualnym sukcesem Łukasza było zdobycie w 2012 r. w Karpaczu tytułu Mistrza Świata juniorów w połączeniu z 15 miejscem na świecie w kategorii ogólnej (w MŚ wzięło udział 750 uczestników), a to wszystko zaledwie w wieku 15 lat. W grudniu 2022 r. w Rybniku-Kamieniu zdobył tytuł Indywidualnego Mistrza Polski w Skacie za rok 2022 r.

W niedługim czasie po rozpoczęciu gry w klubie z Lysek,

Łukasz dołączył do drużyny ligowej LKS Lyski, której do teraz jest pewnym i silnym punktem. Od 2013 roku trzon drużyny, w której występuje tworzy razem ze swoim ojcem i bratem. Drużyna z Łukaszem w składzie zaliczyła m.in. błyskawiczny awans rok po roku z 3 do 1 Ligi, gdzie gra do teraz, zdobywając po drodze 4 medale Drużynowych Mistrzostw Polski (srebrne w 2017 i 2021, brązowe w 2019 i 2022 r.).

Chcąc upamiętnić wydarzenie związane z utrwaleniem wizerunku gminy na kartach, Wójt Gminy Lyski przekazał władarzom klubu LKS Lyski pamiątkowy wydruk naszej karty, a każdy zawodnik turnieju XV Grand Prix Okręgu Śl.- Południe 2023 - Memoriał im. Tadeusza Wiśniewskiego otrzymał pamiątkową talię kart. Jest to historyczne jak i symboliczne wydarzenie, gdyż Pan Tadeusz Wiśniewski był znanym lokalnym propagatorem skata, który swą pasją zarażał wielu młodszych graczy i był dla nich wzorem. W turnieju wzięło udział 50 zawodników. Zawody rozgrywane były zgodnie z regulaminem PZ SKAT, które nadzorował i prowadził Eugeniusz Cyran – Prezes Sekcji Skatowej LKS Lyski. Po zaciętych rozgrywkach wyłoniono zwycięzców turnieju: na pierwszym miejscu uplasował się Lucjan Wochnik (LKS Lyski), drugie miejsce zajął Marian Kasperek (LKS Górki Śl.), natomiast trzecie miejsce należało do Klaudiusza Wojaczka (LKS Lyski).

Cieszymy się, że możemy być częścią tej historii, mamy nadzieję, że taka promocja gminy przyczyni się do zwiększenia popularności tej zarówno dyscypliny sportowej jak również elementu naszej tradycji.

Jak „śląskie morze”

Byliśmy na wspaniałej wycieczce do Goczałkowic i Pszczyny. Najpierw wysłuchaliśmy prelekcji o zagrożeniach uzależnieniem od wielu substancji, poznaliśmy alternatywny plan wycieczki, bo rano pogoda była deszczowa i ruszyliśmy do Goczałkowic-najpierw nad zaporę. Spacer po długiej na 3 km zaporze mimo wietrznej pogody ale za to wiemy jaj wygląda „śląskie morze” skąd czerpiemy wodę itp. Wracamy do centrum Goczałkowic-czas na kawę i zwiedzanie części sanatoryjnej miasta z jego zabytkami .Nagle mamy ,piękną ,słoneczną pogodę i podjeżdżamy pod Ogrody Kopiasa. Zwiedzamy grupkami kolejne ogrody, mnóstwo zdjęć robią sobie wycieczkowicze i nasi fotoreporterzy (Grażyna i Roman Guniowie ,oraz Bernadetka i Jan Ośliży). W restauracji zjedliśmy pyszny obiad a część porobiła zakupy oryginalnych roślin i krzewów, Ukoronowaniem wycieczki był wyjazd do Pszczyny. Tu czas wolny i zagospodarowany bardzo różnie; zwiedzanie, wypoczynek na ławkach i przy stolikach ,zakupy. We wspaniałych nastrojach ,ze śpiewem wróciliśmy do domu, Serdeczne podziękowania dla organizatorów: Mariusza Stebla i Henryka Machnika.

Róża Choroba

Ciekawostki z życia miasta !

- Burmistrz Miasta zaprasza artystów do udziału w konkursie p.t ”Błask Szarloty-potencjał wydobyty” na wyłonienie pracy konkursowej, która stanie się ozdobą Rydułtowskiego Centrum Kultury Feniks.
- Kościół na rynku zyska nowy wygląd dzięki złożonemu projektowi do Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. Jak informuje ks Proboszcz Witold Psurek udało się pozyskać wsparcie inwestycji dotyczącej renowacji i odbudowy zabytku w wys. miliona i trzydzieści tysięcy zł. Prace będą obejmować remont elewacji wieży kościoła i ścian frontowych przyległych do wieży.
- 15 lipca rydułtowska tętnia zamieniła się w karaibską przystań .Piękna pogoda, dobra muzyka, smaczne jedzenie i wyśmienite towarzystwo- a nade wszystko niezła frekwencja –to sprawiło, że „Karaiby na niby” należy zdecydowanie zaliczyć do udanych imprez!.
- XXX Dni Rydułtów przed nami- program znajdziesz Czytelniku w internecie i „Na Ratuszu”, a my informujemy o naszym wkładzie: 26.08 - Bar na Podlesiu-Turniej w sk:ata o Puchar Burmistrza Miasta Rydułtowy,27.08 - rynek miasta –godz 16:00-17:00

koncert zespołów: Klika Machnika i zaproszonego zespołu Kokoszyczanki..

- Zakończył się obóz rydułtowskich harcerzy w Jeleśni. Harcerzy na obozie odwiedził Burmistrz Miasta Marcin Połomski. Szeroką relację zdjęciową, video i opisową z poszczególnych dni obozowych można obejrzeć na profilu facebookowym ZHP Hufiec Rydułtowy
- Rozpoczęła się rozbiorka rydułtowskiego dworca kolejowego. Warto wiedzieć, że zdaniem ekspertów budynek nie nadawał się do remontu i nie przedstawiał większej wartości architektonicznej - poza wiekiem obiektu. W miejscu dworca powstanie funkcjonalne centrum przesiadkowe i wjazd na nową drogę w kierunku ul. Adama Mickiewicza, przy której powstanie nowe osiedle mieszkaniowe (były plac drzewa przy szybie Leon III).
- Cieszą organizowane przez nasze sportowe stowarzyszenia akcje charytatywne, połączone z rajdami rowerowymi, motorowymi, biegami, biegami z kijkami itp. To świadczy o dużej kulturze i wrażliwości na cierpienie i chorobę –zwłaszcza dzieci!
- W tym roku zaobserwowaliśmy niezwykłą ilość jerzyków jakie latały nad naszym niebem i gniazdowało na naszych domach. Podobno jeden jerzyk latając cały czas, zjada w czasie całego dnia ponad 20 tysięcy owadów, przy tym karmiąc pisklęta co 2 godziny. Jedna para jerzyków zbudowała też gniazdo na naszym domu i niestety jedno z piskląt wypadło z gniazda a dorosłe już szykowały się do odlotu. Dzięki mojej córce Dorocie oraz p. Sylwii Wężyk i jej córki i synowi ptaka udało się uratować. Przez tydzień był karmiony (co 2 godziny każdego dnia)a potem z dachu domu Wężykowie wypuścili go na wolność. Mamy wszyscy nadzieję, że ten jerzyk dołączył do stada i za rok wróci do nas.

Henryk Machnik

**Składamy najserdeczniejsze
życzenia urodzinowe
sierpniowym solenizantom!!!
A są to:**

**Józef Kubik, Marcin Wojacek,
Lucjan Szwan, Maria Paprotny,
Bernadeta Majer, Róża Machnik,
Mariusz Stebel, Jan Wojacek**

Wele byfyju

7 warzyw, które najlepiej smakują w sierpniu

Dietetycy przypominają, że warzywa są głównym źródłem witam i powinny być obowiązkowym składnikiem codziennego jadłospisu. Latem postawmy na te sezonowe – zachęcają autorzy kampanii „Apetyt na polskie”. Jakie warzywa najlepiej smakują w sierpniu? Oto kilka propozycji.

Kalafior

Kalafior ma dość dużą zawartość białka. W polskiej kuchni dodaje się je do zup lub podaje z dodatkiem bułki tartej.

Ogórek

Ogórek to jedno z bardziej rozpowszechnionych warzyw w Polsce. Poza składnikami mineralnymi, nie zawiera zbyt wielu substancji odżywczych. Ma jednak inne właściwości - m.in. usprawnia pracę nerek i pomaga oczyszczać organizm z toksyn.

Marchew

Marchew jest warzywem bogatym w składniki odżywcze, które mają korzystny wpływ na nasze zdrowie, jest źródłem błonnika, a do tego jest niskokaloryczna.

Pomidor

Pomidor to bogate źródło likopenu, który jest silnym przeciwutleniaczem - opóźnia procesy starzenia, wspiera układ sercowo-naczyniowy oraz zmniejsza ryzyko wystąpienia nowotworów, szczególnie raka prostaty

Fasola szparagowa

Zawarte w fasoli szparagowej przeciwutleniacze chronią organizm przed wolnymi rodnikami, dzięki czemu m.in. opóźniają proces starzenia się skóry.

Bób

Bób jest jedzony ze skórką lub bez niej, w zależności od preferencji - w obu przypadkach wywiera pozytywny wpływ na organizm. Jest sycący, zawiera dużo białka i mało tłuszczu - sprawdza się w diecie odchudzającej.

Papryka

Papryka zawiera niemal trzy razy więcej witaminy C niż cytryna. Ma przy tym niską wartość energetyczną, ale jest sycąca i skutecznie hamuje uczucie głodu.

Źródło: Kampania „Apetyt na polskie”

Czytaj więcej na https://twojezdrowie.rmfm24.pl/badz-fit/zdrowe-odzywianie/news-7-warzyw-ktore-najlepiej-smakuja-w-sierpniu,nId,6197299#crp_state=lutm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=chrome

W ogrodzie...

Polacy zapomnieli o tych owocach, a są największym skarbem w ogrodzie. Jedną ich właściwość zaskoczy każdego

Morwa biała jest rośliną o wielu cennych właściwościach leczniczych. Niestety wydaje się, że Polacy zapomnieli o jej wartościowych owocach. Ich jedzenie obniża ciśnienie krwi i jest naturalnym i skutecznym środkiem na utratę zbędnych kilogramów. Warto korzystać z dobrodziejstw tych owoców.

Morwa biała, czyli zdrowo schudnij

Morwa biała ma właściwości antybakteryjne, przeciwutleniające, przeciwwirusowe i odtruwające. Jej lecznicze zastosowanie wykorzystuje się w profilaktyce przeciwmiażdżycowej i antynowotworowej. Morwę białą stosuje się też w leczeniu cukrzycy i obniżaniu poziomu złego cholesterolu. Warto pamiętać, że morwa biała posiada też skuteczne zastosowanie w odchudzaniu.

Jej stosowanie pomaga w walce z nadwagą i wspomaga pracę jelit. Morwa ogranicza wchłanianie węglowodanów i zapobiega odkładaniu się tkanki tłuszczowej. Hamuje też łaknienie i ogranicza podjadanie między posiłkami. Najlepsze efekty przynosi zaparzenie suszonej morwy i picie jej naparu.

naleśniki

Lewandowska miesza dwie mąki i robi ciasto na naleśniki. Wychodzą obłędne i bez grama glutenu

Morwa biała wzmocni organizm

Morwa biała oczyszcza też organizm z toksyn i ma właściwości moczopędne. Dodatkowo zmniejsza anemię i warto ją stosować w stanach gorączki. Owoce morwy białej warto jeść na surowo, powinny być one dojrzałe. Można też przygotować z nich sok, który stosuje się podczas suchego kaszlu, w arytmii, miażdżycy oraz chorobach nerek.

Morwa biała wzmocni też organizm i go zregeneruje. Szczególnie suszone owoce tej rośliny mają takie zastosowanie. Natomiast konfitura z owoców morwy białej opóźnia procesy starzenia. Warto zaznaczyć, że również liście mają lecznicze zastosowanie. Działają one przeciwgorączkowo, pobudzają laktację i obniżają poziom glukozy we krwi. Substancje zawarte w tej roślinie usprawniają pracę mózgu.

ciąg dalszy na następnej stronie...

Wszystko o zdrowiu

Niebezpieczne owady w Polsce. Ich ugryzienie może być groźne. Jak je rozpoznać?

Karolina Zawadzka

Niebezpieczne owady żyją nie tylko w dżungli czy na pustyni. Ich pełne jadu żądła lub szczękoczułki możesz zobaczyć też w polskich lasach. Jak się im nie dać? Przede wszystkim rozpoznając swojego przeciwnika. Oto lista najgroźniejszych gagatków!

Lista niebezpiecznych owadów w Polsce obejmuje krewnych pszczoły, pająki, chrząszcze i pluskwiaka, który wygląda jak skorpion. Na szczęście na ponad 30 tysięcy polskich owadów tylko kilka jest naprawdę groźnych. Ich ugryzienia lub ukąszenia wywołują ból i reakcje alergiczne.

Oleica krówka, czasem zwana oleicą fioletową, to gatunek chrząszcza z rodziny majkowatych. Ma ciemnognatowe, niebieskoczarne lub fioletowe ubarwienie i metaliczny połysk i osiąga nawet 3 centymetry długości. Kiedy się zestresuje, chrząszcz wydziela żółtą, oleistą ciecz. Kryje ona w sobie jedną z najsilniejszych toksyn występujących w przyrodzie, czyli kantarydynę.

Toksyna wydzielana przez oleicę krówkę może silnie podrażnić ludzką skórę.

Klecanka rdzaworożna i jej paraliżujące ukąszenie
Klecanka rdzaworożna przypomina osę. W rankingu europejskich owadów wygrywa w kategorii bolesne ukąszenie. Miejsce, w które wbija żądło, boli i jest odrętwiałe.

Klecanka rdzaworożna zadaje bolesne i paraliżujące skórę ukąszenia.

Wywołująca swędzenie skóry **wścieklica zwyczajna**

Wścieklica to agresywny gatunek mrówki, nazywana potocznie czerwoną mrówką. Miejsce jej ugryzienia boli, a także bardzo mocno swędzi. Te owady najczęściej można spotkać pod spróchniałymi deskami, kamieniami oraz w ogrodzie, buduje też niewielkie kopce z ziemi. Lubi wilgoć. Wścieklica zwyczajna to inaczej czerwona mrówka.

Agresywny szerszeń

Jeden z największych polskich owadów. Pobudzony jest w stanie przebić się nawet przez gruby materiał, odporny na uderzenia. Jego ukąszenia są bardzo bolesne. U ludzi uczulonych na jad szerszeni, może dojść do groźnego dla życia wstrząsu anafilaktycznego.

U ludzi uczulonych na jad szerszeni, po ukąszeniu może dojść do groźnego dla życia wstrząsu anafilaktycznego.

Jadowita płoszczyca szara

Ponieważ jej przednie odnóża przypominają szczypcę,

a z odwłoka wystaje przypominająca ogon rurka, bywa nazywana skorpionem wodnym. Płoszczyca tak naprawdę jest pluskwiakiem. Żyjącym w stawach i jeziorach. Jej ukąszenie jest na tyle jadowite, że paraliżuje małe ryki i inne wodne żyjątka. U człowieka ukąszenie wywołuje bardzo silny ból i ewentualnie reakcję alergiczną.

Ukąszenia płoszczycy szarej są bolesne i mogą wywołać reakcję alergiczną.

Wywołujący nudności **kolczak zbrojny**

Pająk, którego ugryzienie jest nie tylko bolesne, ale i jadowite. W toksynach, które znajdują się na jego szczękoczułkach, są substancje powodujące u ludzi wymioty, nudności i uczucie silnego osłabienia. Żyje w trawach oraz suchych ciepłych miejscach.

Ugryzienie kolczaka zbrojnego może powodować zawrotu głowy i nudności.

Sprawdź też, jak niebezpieczne są azjatyckie biedronki. A znasz turkucia podjadka? Ten owad budzi niepokój i spędza ogrodnikom sen z powiek. Czy jest groźny? Uważaj też na fruujące kleszcze. I przeczytaj, czy też przenoszą boreliozę.

<https://www.fakt.pl/zdrowie/te-niebezpieczne-owady-zyjawa-w-polsce-ktorych-jad-moze-zabic/wzlccfk>

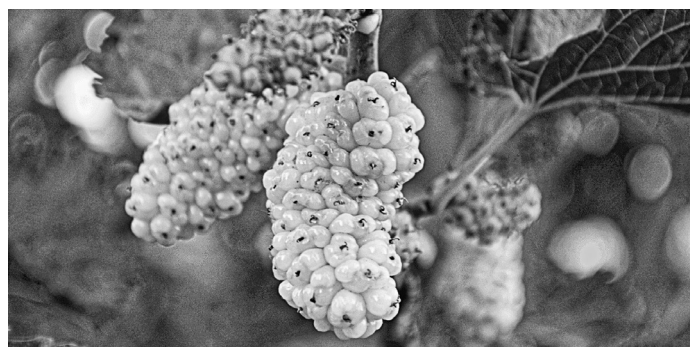
W ogrodzie... c.d.

Morwa biała w kuchni

Owoce morwy białej dojrzewają w lipcu. Można z niej przygotować konfitury i dżem, które będą smakowały z pieczywem i pasowały do naleśników. Z owoców można też przyrządzić sok, który będzie prawdziwą bombą witaminową. Jego dobroczynne działanie docenimy szczególnie jesienią i zimą.

Owoce morwy białej świetnie nadają się też do zrobienia nalewek. Taki trunek najlepszy będzie kilka miesięcy po przyrządzeniu. Owoce morwy białej mają szerokie zastosowanie i warto z niego korzystać. Zapewnią nam szczupłą sylwetkę i zdrowie.

materiały zebrała **Joanna Rusok**

Z pamiętnika obozu harcerskiego w Jeleśni

Jeleśnia Dzień 3

Do południa odbywały się różne warsztaty. Nasi wikingowie odkrywali tajemnice swojego języka, uczyli się tradycyjnych pieśni, poznawali pradawne obrzędy oraz tworzyli swoje totemy. Chwila wytchnienia była dla nich kąpiel w rzece. Następnie w drużynie omawiali swoje obrzędowości które były przedstawiane na wieczornym ognisku. Odwiedziła nas wtedy żona Odyńa, bogini nieba Frigg.

Jeleśnia Dzień 9

Dziewiątego dnia obozu była zorganizowana dodatkowa wycieczka. Część osób pojechała do Bielska Białej na laser tag a potem przeniosła się do escape roomu. Reszta uczestników obozu w tym czasie wybrała się do Jeleśni, oraz grała w różne gry planszowe na obozie.

Jeleśnia Dzień 11

Dziś pogoda nam nie dopisała dlatego odbywały się warsztaty pod dachem. Odwiedził nas również burmistrz miasta Rydułtowy Pan Marcin Połomski z upominkiem. Bardzo dziękujemy za odpowiedź na nasze zaproszenie. Wieczorem odbyło się ognisko na którym dh. Hanna Ryfczak miała naramiennikowanie starszoharcerskie. Była to ważna chwila ponieważ było to pierwsze takie naramiennikowanie w naszym hufcu.

Jeleśnia Dzień 14

Przedostatni dzień na obozie zwiastuje sprzątanie naszej pionierki, ale zanim to uczyniliśmy wikingowie wybrali się do lasu na ostatnią grę terenową. Popołudniu zaczęliśmy sprzątać nasz obóz i pakować swoje bagaże. Wieczorem odbyło się tradycyjne ognisko jałowcowe gdzie trudy naszych wikingów zostały docenione i mogli unieść młot Thora. Na pamiątkę każdy z nich dostał drobny upominek. Podziękowaliśmy również naszej kadrze gospodarczej za wspaniałą opiekę na obozie. Nie zapomnieliśmy o drużynie komendant i kadrze obozu.

Zadanie współfinansowane z budżetu miasta Rydułtowy.

NIE BÓJMY SIĘ ŚPIEWAĆ

Śpiewanie przynosi radość i pozwala poznać samego siebie. Niestety wielu z nas wstydzi się śpiewać.

Dlaczego?

Powody mogą być różne, a najczęstsze z nich to strach przed krytyką oraz problem z wyrażaniem emocji. Blokada może być też powszechne przekonanie że śpiewa tylko ten kto ma piękny głos. Boimy się śpiewać bo inni będą nas oceniać. Śpiewać może nauczyć się każdy, wystarczą chęci, ćwiczenia i praktyka. Mówimy o śpiewaniu hobbystycznym nie zawodowym. Poprzez muzykę i śpiew można pokazać radość jaka płynie z muzykowania i śpiewu. Najpiękniejsza jest pieśń śpiewana przez ludzkie serce. A więc „Nie bójmy się śpiewać”

Grażyna Gunia

Rozbiórka starego dworca PKP w Rydułtowach

W Rydułtowach rozpoczęła się rozbiórka starego budynku dworca PKP, budynku, który niegdyś pełnił funkcję kasy, poczekalni i mieszkań, budynku, po którym gołym okiem widać, że lata świetności ma już dawno za sobą. Cała procedura obejmowała przygotowanie standardowej dokumentacji, wyłonienie wykonawcy tego karkołomnego zadania oraz finalnie obwieszczenie tej wesołej nowiny mieszkańcom za pośrednictwem mediów społecznościowych. Jakie było zaskoczenie, gdy za klawiatury chwycili znawcy architektury wszelakiej, obrońcy praw, tych co nie mówią, czyli w tym przypadku zabytków, mistrzowie miejskich inwestycji, koneserzy sztuki architektonicznej, i specjaliści od zagospodarowania przestrzennego. Jednym słowem rozpętała się burza w szklance wody, awantura na fejsbuku, gdzie jedni specjaliści przekrzykiwali drugich, wyszukując argumenty w obronie Dziadka Dworca, świadka historii rozwoju i upadku rydułtowskiej kolei.

Ustalmy fakty, budynek był w fatalnym stanie technicznym, a dodatkowo przez lata stracił swoją funkcjonalność. Tak wielka powierzchnia użytkowa z punktu widzenia samorządu była nie do zagospodarowania, bo i kto chciałby świadczyć swoje usługi zaraz przy torach kolejowych, w hałasie i stukocie pociągów zarówno pasażerskich jak i towarowych? Nie można zgodnie z obowiązującymi przepisami zagospodarować tego miejsca pod zabudowę mieszkaniową, tak jak miało to miejsce w przeszłości. Muzeum, izba pamięci lub nowy „urbanlab” niestety nie wchodzi w grę, bo ledwo zipiące samorządy są zmuszone do zrezygnowania z inwestowania środków w przedsięwzięcia, które z czasem zaczną generować tylko koszty.

Co ważne, nikt nie ma zamiaru zlikwidowania komunikacji kolejowej w mieście Rydułtowy. Dla dobra wszystkich zainteresowanych korzystaniem z takiej formy transportu miasto prezentuje zupełnie nowy plan. Nikt nie depece przeszłości ołtarzy, tylko w planie ma wzniesienie doskonalszych. Nowy budynek, ma być mniejszy, ekologiczny, bardziej funkcjonalny i łatwiejszy w utrzymaniu. Spójrzmy prawdzie w oczy, póki co nie ma co liczyć na to, że małe miasteczko stanie się śląskim centrum tranzytowym z niezliczonymi rzeszami turystów i przyjezdnych. Dla tych, którzy zechcą odwiedzić Rydułtowy miasto będzie miało w ofercie mały budynek, który pozwoli schronić się przed upałem, albo deszczem, w przyjaznej dla oka aranżacji.

Tych, którzy dalej mają wątpliwość, czy aby na pewno dworzec należało rozebrać, chciałam zapytać czy mieli kiedyś okazję wrócić zimą, wieczornym pociągiem,

takim po 22. Niszczący budynek, niegdyś własność PKP, potem własność miasta, sprzyjał gromadzeniu się rozlicznego gremium oryginałów, którzy często na wysiadających pasażerach i pasażerkach chcieli coś wymusić, albo przynajmniej sprawiali takie wrażenie. Bywało i tak, że człowiek był gotowy dobrowolnie podzielić się zalegającym w kieszeni banknotem, poczęstować ostatnim papierosem lub nawet oddać to, co miał w torbie lub walizce, żeby tylko bezpiecznie dotrzeć do zaparkowanego dalej samochodu. Samochodu, który nie zawsze czekał zaraz przy dworcu, bo przecież ktoś ze stałych bywalców tego miejsca w ramach nadmiaru wolnego czasu, czasem w złości, może przez przypadek lub bywa, że celowo mógł go zniszczyć. Dodatkowo budynek sam w sobie, niby zabezpieczony, ale jednak nie forteca, stał się schroniskiem dla osób w kryzysie bezdomności, co zimą ze względów pogodowych, a całorocznie ze względów technicznych stwarzało zagrożenie dla nich samych.

Szlachetne wydaje się to, że ktoś martwi się o los rydułtowskiego dziedzictwa, stara się być współtwórcą dziejów, a nie tylko marnym lokatorem i podejmuje dyskusję, gdy coś się mu nie podoba, jednak poziom i merytoryka dysputy o planowanej rozbiórce pozostawiały wiele do życzenia, a niektóre z wypowiedzi charakteryzowały się wręcz charyzma ujemną. Mało tego, nikt z internetowych obrońców nie wyruszył z krucjatą, nie stanął niczym Rejtan z rozdartą koszulą przed buldożerem niszczącym fragment dziedzictwa, o który walczone w Internecie. Wszystko zatrzymało się na fazie teoretyzowania i udzielania mądrych rad tym, którzy w ogóle o nie nie prosili.

Nie ze wszystkimi decyzjami władz lokalnych należy się zgadzać, dany im podczas wyborów mandat nie gwarantuje monopolu na rację, jednak powinni oni otrzymać pewien kredyt zaufania. Decyzje o ostatecznej likwidacji lub rozbiórce czegokolwiek nie są podejmowane pod wpływem emocji. Stan techniczny budynku ocenili specjaliści, a obcinany i odchudzany ze wszystkich stron budżet samorządu mówi sam za siebie. Historii, która nawet w skrajnych przypadkach nie powinna się powtarzać, należy się cześć, pamięć i szacunek, ale w świecie, który galopuje naprzód bez wytchnienia, powinniśmy zapomnieć co to jest ciężar zwyczaju posiadania czegoś w mieście i postawić na pójście z duchem czasu.

Anna Starzyczny-Procek (32) – pasjonatka lingwistka, tłumacz specjalistyczny języka rosyjskiego, popularyzorka śląskiej mowy ojczystej, nauczyciel języków obcych oraz pracownik samorządowy, patrzący szerzej niż zwykły urzędnik.

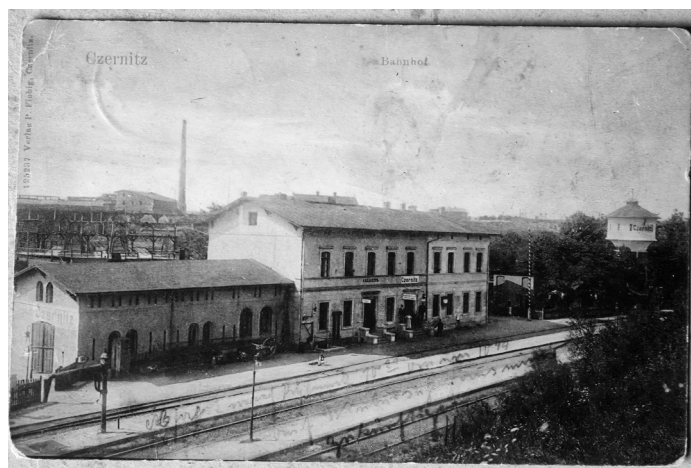

Moje rozważania

Co raz zaskakują informacje o nowych odkryciach i kolejnych dotąd nieznanymi zagrożeniami. Przykład – komputery kwantowe, które nie dość, że ich szybkość przeliczeniowa podobno przekracza milion razy klasyczne komputery, to jeszcze potrafią samodzielnie zbierać informacje-sztuczna inteligencja, która zdumiewa ale i przeraża nawet naukowców. Słyszymy o kolejnych wynalazkach, nowych materiałach zwiększających m.in. moc paneli słonecznych, a jednocześnie najwięcej pieniędzy wydaje się na tworzenie nowego typu uzbrojenia między innymi na broń laserową czyli tzw. „promienie śmierci”. Czy nasz świat -rządzający tym światem zupełnie oszaleli? Wpisują się w to też nasi rządzący, którzy zakupują za wielomiliardowe kwoty różnego rodzaju uzbrojenie, które dotrze do nas dopiero za kilka lat. Czy więc obecnie jest zagrożenie wojną a jeśli tak, to czemu przekazujemy samoloty, czołgi artylerię itp. Ukrainie w stopniu dużo większym niż czynią to inne kraje? Skąd wiadomo, że zagrożenie za kilka lat będzie większe i po co te zakupy, jeśli NATO powiększa się o kolejne kraje i to dobrze i nowoczesnie uzbrojone a my tymczasem jesteśmy ośmieszani lądowaniem balonu, rakiety, czy przez przelatujące śmigłowce. Niestety to nie jest śmieszne tym bardziej, że słysząc wypowiedzi polityków w ramach kampanii wyborczej to okazuje się, że retoryka wojenna, straszenie ludzi wojną, emigrantami ma przynieść sukces wyborczy. Efekt już mamy w postaci kwestionowania przynależności ziem zachodnich do Polski, przedstawianie militaryzacji naszego kraju jako chęć zagarnięcia części zachodniej Ukrainy i widzenia zagrożenia ze strony UE a zwłaszcza Niemiec. Nie będę komentować kampanii wyborczej, mam tylko nadzieję, że politycy którzy przed kamerami pokazywali wielomilionowe czeki na różne inwestycje –zwłaszcza te w naszym regionie zamieniają się w pieniądze z których władze samorządowe mogą wreszcie sfinansować potrzebne inwestycje, remonty. Mam tu na myśli m/innymi budynki naszego rydułtowskiego szpitala i inwestycje związanych z ochroną środowiska (kanalizacja, walka z niską emisją, wykorzystanie

ścieków do produkcji tzw zielonego wodoru –paliwa przyszłości).Niestety niektórzy nasi Mieszkańcy żyją tylko przeszłością .Pamiętają z czasów młodości szpital, przewozy pracowników na kopalnię, pamiętają PKP, dworzec kolejowy i nie rozumieją decyzji różnych władz o rezygnacji z dowozów pracowników autobusami, likwidacji niegdyś tętniącego życiem dworca kolejowego, zamknięcie praktycznie rydułtowskiego szpitala i istniejących licznych pustostanów zwłaszcza przy ul Ofiar Terroru. To wszystko ma swoje uzasadnienie i warto je co pewien czas podawać na stronie internetowej czy w gazecie” Na Ratuszu”. Ze swojej strony pragnę tylko dopowiedzieć, że jednym z podstawowych haseł startujących kandydatów w wyborach do Sejmu i w wyborach samorządowych musi być żądanie wykorzystania pomieszczeń szpitalnych dla opieki senioralnej. Cieszy zainteresowanie wielu Mieszkańców – w tym młodzieży poznawaniem miejsc i historii naszego miasta – obecnie to będą okolice strefy gospodarczej i źródłał Nacyny, a relacja będzie w kolejnym numerze Kluki, ale już dziś chciałbym zaprosić na koncert na Machnikowcu w dn 18 sierpnia od godz 16:00, na koncert na Rynku 27 sierpnia w ramach Dni Rydułtów między godz 16:00, a 18:00.W koncercie na Machnikowcu oprócz gospodarza - Kliki Machnika wystąpią zespoły: Łan, Szczyrbicko Czelodka, a na Rynku: Kokoszyczanki i oczywiście Klika Machnika. 1 września TMR zaprasza na wycieczkę do Brennej z bogatym programem w oparciu o Beskidzki Dom Zielin, oraz Dom Chleba zakończony spotkaniem przy kominku, z kiełbaskami i śpiewem popularnych pieśni z udziałem muzyka. Pragnę też wspomnieć, że zorganizowana ostatnio wycieczka do Goczałkowic i do Pszczyzny została bardzo pozytywnie oceniona przez uczestników. Poznawajmy więc nadal naszą piękną Śląską ziemię

Henryk Machnik

Bahnhof Czernitz - historyczne zdjęcie stacji PKP w Rydułtowach

oszczędność w każdym stopniu

Obniżając temperaturę w mieszkaniu oszczędzamy na wielu poziomach jednocześnie. Korzystnie wpływamy na wartość rachunków i dbamy o własne zdrowie. Poza tym, zmniejszając temperaturę, ograniczamy zużycie paliw, w tym węgla, a także redukujemy emisję CO₂. Dowiedz się więcej o tym, jak oszczędzać ciepło na stronie:

www.20stopni.pl

**Gabinety Specjalistyczne
na ul. Strzelców Bytomskich 9
w Rydułtowach
służą pomocą tel. +48 691 101 688**

Wizyty prywatne:
Chirurgia, Dermatologia
Urologia, Reumatologia
USG, Doppler, Radiologia
Kosmetologia
Trychologia, Podologia
Poradnia dietetyczna DIETIKON

**Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
Rydułtowy, ul. Tetmajera 150
tel. 32 72 94 068, 32 72 94 933**

**Poradnie lekarskie prowadzone w ramach
podpisanych kontraktów z NFZ**

Lekarza POZ, Ginekologiczno-położnicza, Dermatologiczna,
Okulistyczna, Laryngologiczna, Leczenia bólu, Neurologiczna,
Urazowo-ortopedyczna, Leczenia uzależnień,
Medycyny paliatywnej, Hospicjum domowe

**Poradnie lekarskie prowadzone w ramach
usług komercyjnych (odpłatnych)**
Alergologiczna dla dzieci, Medycyny pracy

*„Stara Palmiarnia Mimoza” to miejsce, w którym
zadłamy o to, aby Państwa wyjątkowa uroczystość na
zawsze zapisała się w pamięci obecnych na niej osób.*

*Całkowicie odrestaurowany dziś obiekt, sięgający swoją
historią lat 60tych, od zawsze był kulturalnym centrum
dzielnicy Rybnik-Niedobczyce.*

*Dawna „Kawiarnia Mimoza” mieściła w sobie przepiękną
oranżerię - palmiarnię, do której historii nawiązaliśmy po
renowacji. Organizujemy przyjęcia okolicznościowe,
wigilijki, komunie, wesela, spotkania biznesowe.*

Zapraszamy serdecznie!

Adres:
ul. Józefa Rymera 44,
44-270 Rybnik-Niedobczyce

kontakt: +48 663 937 487

www.starapalmiarnia.pl

Wydawca: Towarzystwo Miłośników Rydułtów, Rydułtowy, ul. Plebiscytowa 47, tel. +48 515 828 453; Kolegium Redakcyjne (tel. +48 514 430 689, +48 510 791 300); Red. Nacz. Joanna Rusok, Z-ca Red. Nacz. M. Stebel, Sekretarz: W. E. Jankowska, członkowie: H. Machnik, S. Brzęczek, J. Majer, J. Oleś, A. Kołodziej, Ł. Majer, E. Wierzińska-Kłoska, e-mail: kluka.tmr@interia.pl; nasza strona: www.tmr.rydułtowy.pl; Redaktor wydania: Joanna Rusok, komputerowy skład gazety: M. Połomski
Zdjęcia na zlecenie TMR wykonują: FOTO BARON Rydułtowy, FOTO SYCHA Rydułtowy,
fotoreporterzy: Bernadeta Oślizły, Damian Bizoń, Roman Gunia, Druk gazety: MZ Druk Radlin